

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВСП «ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ, ПРАВА ТА
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЗУНУ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «ФКЕПІТ ЗУНУ»

Василь МАРТИНЮК

«31» серпня 2023р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Правознавство»

Освітньо-професійний ступінь – **фаховий молодший бакалавр**

Галузь знань: **12 Інформаційні технології**

Спеціальність: **123 Комп'ютерна інженерія**

Освітньо-професійна програма: **«Комп'ютерна інженерія»**

Циклова комісія юридичних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні (год)	Самостійна робота	Загальний обсяг, годин	Екзамен / залік
Денна	2	3	30	30	90	150	Залік

Тернопіль - 2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра галузі знань **12 Інформаційні технології**, спеціальності **123 Комп'ютерна інженерія**, затвердженої Педагогічною радою ФКЕПІТ ЗУНУ «15» червня 2022р.

Робоча програма складена викладачем Багрій І.П.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії юридичних дисциплін, протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.

Голова циклової комісії

Ірина БАГРІЙ

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Правознавство»

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Змістових модулів - 3	Галузь знань: <i>12 Інформаційні технології</i>	Нормативна
	Спеціальність: <i>123 Комп'ютерна інженерія</i>	Рік підготовки: 2
		Семестр: 3
Загальна кількість годин – 150 год.	Освітньо-професійна програма: <i>«Комп'ютерна інженерія»</i>	Лекції: 30 год.
		Практичні заняття: 30 год.
		Самостійна робота: 90 год.
		Вид контролю: залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни «Правознавство»: сформувати у студентів систему знань з теорії держави і права та його провідних галузей, правового регулювання економіки, юридичного забезпечення господарської діяльності.

Завдання вивчення дисципліни «Правознавство»:

- 1) ознайомлення студентів із загальнотеоретичними правовими поняттями та категоріями;
- 2) одержання знань про права, свободи і обов'язки громадян та їх закріплення в законодавстві, функції Президента України, повноваження Верховної Ради України, компетенцію Кабінету Міністрів України, завдання судової влади та інші питання конституційного права України;
- 3) опанування загальних положень про суб'єктів, об'єкти та зміст цивільних правовідносин, положень про право власності, правочини, зобов'язання, цивільно-правову відповідальність, основ спадкового права;
- 4) вивчення положень про трудові правовідносини, трудовий, колективний договір, працевлаштування громадян, правила внутрішнього трудового розпорядку тощо;
- 5) засвоєння основ соціального законодавства;
- 6) забезпечення належного рівня знань щодо сімейного права, взаємних прав та обов'язків подружжя, батьків та дітей;
- 7) оволодіння найважливішими категоріями і поняттями адміністративного права;
  - 1) вивчення основних принципів та понять кримінального права;
  - 2) формування навичок застосовувати набуті теоретичні знання на практиці, з метою забезпечення та захисту своїх прав та законних інтересів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати :

- загальнотеоретичні правові поняття та категорії;
- структуру права та законодавства;
- форму держави (устрою, режиму, правління);
- види суб'єктів цивільних відносин;
- підстави виникнення, зміни та припинення правових відносин;
- правові механізми регулювання і забезпечення трудових відносин та порядок розгляду спорів, що виникають між суб'єктами трудових відносин;
- основні поняття адміністративного, сімейного, кримінального, міжнародного та інших галузей права;

- порядок правового захисту фізичних та юридичних осіб.

вміти:

- володіти загальнотеоретичними поняттями і категоріями і вміти їх використовувати;
- творчо підходити до складних, суперечливих проблем сучасної соціальної дійсності;
- використовувати правові процедури захисту прав і свобод людини на практиці;
- орієнтуватися в системі чинного законодавства;
- розмежовувати правові й не правові відносини у суспільстві;
- характеризувати і тлумачити норми права, нормативно-правові акти;
- аналізувати сучасні проблеми розвитку суспільства і виробляти власну життєву позицію;
- творчо самовиражатись і стверджувати себе у суспільстві.

Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни «Правознавство»

Процес вивчення дисципліни «Правознавство» спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

- ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- СК1. Здатність застосовувати законодавчу та нормативно-правову базу, а також державні та міжнародні вимоги, практики і стандарти з метою здійснення професійної діяльності в галузі інформаційних технологій.

- СК11. Здатність здійснювати вибір, розгортати, інтегрувати, розгортати, інтегрувати, діагностувати, адмініструвати та експлуатувати комп'ютерні системи та мережі, мережеві ресурси, сервіси та інфраструктуру організації.

- СК14. Здатність оцінювати і враховувати економічні, соціальні, технологічні та екологічні чинники, що впливають на сферу професійної діяльності.

Результати навчання:

- РН1. Знати свої права, як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- РН2. Знати і розуміти теоретичні положення, що лежать в основі функціонування апаратних та програмних засобів комп'ютерної інженерії.
- РН3. Знати сучасні методи та технології для розв'язання прикладних задач комп'ютерної інженерії.
- РН4. Застосовувати правові норми, норми з охорони праці, безпеки життєдіяльності у професійній діяльності.
- РН5. Дотримуватись кодексу професійної етики, застосовувати і використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.
- РН6. Тестувати, діагностувати та обслуговувати апаратні та програмні засоби комп'ютерної інженерії.
- РН7. Застосувати знання для формулювання і розв'язування технічних задач спеціальності, використовуючи методи, що є найбільш придатними для досягнення поставлених цілей.
- РН8. Застосовувати знання технічних характеристик, конструктивних особливостей, призначення і правил експлуатації апаратних та програмних засобів комп'ютерної інженерії для вирішення технічних задач у професійній діяльності.
- РН9. Розробляти, тестувати, впроваджувати, експлуатувати програмне забезпечення для вбудованих та розподілених систем.
- РН11. Ідентифікувати, класифікувати та описувати роботу програмно-технічних засобів комп'ютерної інженерії.
- РН12. Поєднувати теорію і практику, знаходити та обґрунтовувати шляхи рішення типових задач у професійній діяльності з урахуванням виробничих інтересів.
- РН13. Обґрунтовувати прийняті рішення, оцінювати, оформляти та представляти результати професійної діяльності згідно з діючою нормативною документацією.
- РН14. Використовувати сучасні інтегровані середовища, методи і технології розробки, впровадження, адміністрування комп'ютерних систем та мереж, без даних і знань.
- РН15. Проводити інсталяцію та налаштування системного та прикладного програмного забезпечення, у тому числі програмних засобів захисту інформації з метою реалізації встановленої політики інформаційної безпеки.
- РН16. Спілкуватись усно та письмово з професійних питань українською та іноземними мовами.
- РН17. Вміти обґрунтовувати прийняті рішення, оцінювати, оформляти та представляти результати професійної діяльності згідно діючої нормативної документації.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль № 1. Поняття і сутність держави і права. Реалізація прав громадян у цивільному та конституційному праві.

Тема 1. Основи теорії держави і права

Походження держави. Теорії її виникнення. Поняття держави та її ознаки. Ознаки, що відрізняють державну організацію від організації влади в первісному суспільстві. Функції держави. Форма держави. Правова держава та громадянське суспільство.

Поняття права та його ознаки. Місце і роль права в системі соціальних норм. Джерела (форми) права. Нормативно-правовий акт, його види. Система права і система законодавства. Правові відносини, їх поняття, види та структура.

Правопорушення, поняття, склад, види. Юридична відповідальність, поняття, мета, види, підстави притягнення і звільнення.

Тема 2. Конституційне право

Конституційне право - провідна галузь національного права України. Історичні передумови розвитку конституційного процесу в Україні.

Конституція України – Основний закон держави. Характеристика загальних засад конституційного ладу України. Конституційні права, свободи та обов'язки людини та громадянина України, гарантії їх дотримання. Громадянство України.

Конституційне регулювання виборів та референдумів як форм прямої демократії. Верховна Рада - єдиний орган законодавчої влади. Конституційний статус Президента України, його соціально-політичне значення. Кабінет Міністрів України та інші органи виконавчої влади.

Місцеве самоврядування. Територіальний устрій України.

Тема 3. Цивільне право

Поняття, система, джерела цивільного права. Цивільно-правові відносини, їх види, підстави виникнення та припинення. Громадяни як суб'єкти цивільного права. Правоздатність і дієздатність громадян: виникнення, зміст і припинення, випадки обмеження. Визнання громадянина недієздатним. Поняття та ознаки юридичної особи. Правоздатність юридичної особи. Об'єкти цивільних правовідносин.

Поняття власності і права власності. Зміст та форми права власності. Набуття і припинення права власності. Право спільної власності. Захист права власності.

Зобов'язання. Підстави і порядок виникнення зобов'язань. Договір, як підстава виникнення зобов'язань. Виконання зобов'язань. Відповідальність за невиконання зобов'язань. Припинення зобов'язань. Окремі види цивільних договорів їх характеристика. Позадовірні зобов'язання. Поняття та види.

Спадкове право. Поняття і підстави спадкування. Спадкування за заповітом, спадкування за законом.

Змістовний модуль № 2. Загальна характеристика правового регулювання сімейних, трудових та адміністративних правовідносин.

Тема 4. Сімейне право

Поняття, предмет та принципи сімейного права. Загальна характеристика Сімейного кодексу України. Основні завдання сімейного законодавства.

Поняття шлюбу і сім'ї за сімейним законодавством. Умови і порядок укладання шлюбу. Обставини, що перешкоджають укладенню шлюбу. Шлюбний договір: порядок його укладення та предмет правового регулювання. Підстави та порядок припинення шлюбу. Особливості визнання шлюбу недійсним.

Майнові права та обов'язки подружжя. Поняття спільної сумісної власності. Роздільне майно подружжя. Особисті права та обов'язки подружжя. Взаємні права та обов'язки батьків і дітей.

Позбавлення батьківських прав. Аліментні зобов'язання. Опіка і піклування. Патронат над дітьми. Усиновлення (удочеріння).

Тема 5. Трудове право

Поняття, принципи, джерела трудового права. Трудові правовідносини. Колективні договори і угоди. Поняття, форма, строки, зміст та порядок укладення трудового договору. Контрактна форма трудового договору. Забезпечення зайнятості працівників. Трудова книжка.

Правове регулювання робочого часу. Види робочого часу, його облік. Надурочні роботи, чергування. Правове регулювання часу відпочинку. Види часу відпочинку, робота у вихідні, святкові дні. Поняття, види, порядок надання відпустки.

Припинення трудових правовідносин.

Трудова дисципліна. Правила внутрішнього трудового розпорядку. Види дисциплінарних стягнень, порядок їх накладання і зняття. Матеріальна відповідальність.

Порядок розгляду індивідуальних та колективних трудових спорів.

Тема 6. Адміністративне право

Адміністративне право України: поняття, предмет і методи правового регулювання. Джерела адміністративного права. Адміністративні правовідносини, їх зміст та суб'єкти.

Державне управління як об'єкт адміністративного права. Державна служба. Державні службовці, їх види. Права та обов'язки державного службовця.

Адміністративна відповідальність: поняття та особливості. Адміністративне правопорушення (проступок) та його ознаки. Види

адміністративних правопорушень. Поняття та види адміністративних стягнень, порядок їх накладення. Особливості та порядок притягнення до адміністративної відповідальності неповнолітніх. Адміністративне судочинство (адміністративна юстиція).

Змістовний модуль № 3. Загальна характеристика правового регулювання сімейних, трудових та адміністративних правовідносин.

Тема 7. Кримінальне право

Поняття, предмет, завдання та система кримінального права. Загальна характеристика Кримінального Кодексу України. Поняття і ознаки злочину. Обставини, що виключають злочинність діяння. Склад злочину.

Стадії вчинення злочину. Співучасть у вчиненні злочину. Кримінальна відповідальність та її ознаки.

Кримінальне покарання та його види. Призначення покарання. Звільнення від покарання та його відбуття. Система кримінальних покарань України.

Тема 8. Міжнародне право

Поняття, сутність та принципи міжнародного права. Види джерел міжнародного права, їх загальний зміст. Поділ міжнародного права на публічне та приватне.

Суб'єкти міжнародного права. Правовий статус суб'єктів міжнародних відносин. Правовий статус іноземців в Україні, їхні право- та дієздатність. Тлумачення та кваліфікація норм міжнародного права. Основні питання правового статусу громадян України за кордоном.

Право міжнародних договорів. Конституція та закони України про міжнародні договори. Сфера дії міжнародного права щодо застосування його норм.

Відповідальність в міжнародному праві. Види правопорушень, що тягнуть за собою міжнародно-правову відповідальність.

Міжнародний захист прав людини та напрямки розвитку міжнародного гуманітарного права.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1.	2.	3.	4.	5.
1.	<i>Змістовний модуль № 1. Поняття і сутність держави і права. Реалізація прав громадян у цивільному, трудовому, конституційному праві.</i>			
	Тема 1. Основи теорії держави і права	2	2	7
	Тема 2. Конституційне право	2	2	7
	Тема 3. Цивільне право	2	2	7
2.	<i>Змістовний модуль № 2. Загальна характеристика правового регулювання сімейних, трудових та адміністративних правовідносин.</i>			
	Тема 4. Сімейне право	1	1	7
	Тема 5. Трудове право	1	1	9
	Тема 6. Адміністративне право	2	2	7
3	<i>Змістовний модуль № 3. Загальна характеристика кримінального законодавства. Міжнародний захист прав людини.</i>			
	Тема 7. Кримінальне право	2	2	9
	Тема 8. Міжнародне право	1	1	7
	РАЗОМ:	90 год.	15	15
			60	

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ з дисципліни «Правознавство»

Практичне заняття 1.

Тема 1. Основи теорії держави і права

План практичного заняття

1. Основні теорії походження держави.
2. Поняття держави та основні ознаки держави.
3. Визначення форми держави. Характеристика форм державного правління, державного устрою та державного режиму.
4. Поняття функцій держави.
5. Джерела (форми) права. Поняття нормативно-правового акту.
6. Поняття закону та види законів. Структура правової норми.
7. Поняття системи права та правової системи. Їх співвідношення. Система законодавства.
8. Поняття і види систематизації нормативно-правових актів.
9. Поняття, ознаки та причини правопорушення. Юридична відповідальність.
10. Поняття, основні принципи та ознаки правової держави.

Практичне заняття 2.

Тема 2. Конституційне право

План практичного заняття

1. Загальна характеристика Конституції України.
2. Виборча система України. Референдум.
3. Правовий статус та повноваження ВРУ.
4. Президент України, його повноваження.
5. Кабінет Міністрів України: склад, порядок формування, повноваження. Місцеві органи виконавчої влади.
6. Конституційні права та свободи людини та громадянина.
7. Конституційні обов'язки людини та громадянина.
8. Поняття громадянства. Набуття і припинення громадянства України.

Практичне заняття 3.

Тема 3. Цивільне право

План практичного заняття

1. Загальна характеристика цивільного права та цивільного законодавства.
2. Поняття правосуб'єктності фізичних осіб.
3. Юридичні особи як суб'єкти правовідносин, їх види.
4. Поняття права власності за законодавством України. Форми права власності, їхня характеристика. Захист права власності.
5. Поняття та види правочинів.

6. Поняття і види договорів. Укладення, зміна та розірвання договору.

7. Поняття та особливості цивільно-правової відповідальності.

8. Загальна характеристика спадкового права.

Практичне заняття 4.

Тема 4. Сімейне право

План практичного заняття

1. Поняття та джерела сімейного права в Україні.

2. Поняття шлюбу, умови та порядок його укладання. Шлюбний договір.

3. Підстави та порядок припинення шлюбу та визнання його недійсним.

4. Майнові права подружжя. Спільна сумісна власність.

5. Взаємні права та обов'язки батьків і дітей. Позбавлення батьківських прав.

6. Поняття опіки та піклування. Усиновлення.

7. Патронат над дітьми.

Практичне заняття 5.

Тема №5. Трудове право

План практичного заняття

1. Характеристика трудового законодавства.

2. Поняття і значення трудового договору. Види трудових договорів.

3. Поняття, зміст і форма трудового договору. Контракт.

4. Поняття робочого часу, види та облік робочого часу та їх характеристика.

5. Поняття і види часу відпочинку.

6. Поняття, значення та правове регулювання дисципліни праці та внутрішнього трудового розпорядку.

7. Підстави і умови дисциплінарної відповідальності працівників та її види. Види дисциплінарних стягнень та порядок їх накладання.

Практичне заняття 6.

Тема 6. Адміністративне право

План практичного заняття

1. Поняття та предмет адміністративного права як галузі права. Метод адміністративно-правового регулювання.

2. Загальна характеристика та основні завдання Кодексу про адміністративні правопорушення.

3. Поняття та ознаки адміністративного проступку (правопорушення), його види.

4. Склад адміністративного правопорушення.

5. Поняття та особливості адміністративної відповідальності.
6. Поняття та види адміністративних стягнень.
7. Адміністративне судочинство (адміністративна юстиція).

Практичне заняття 7.

Тема 7. Кримінальне право

План практичного заняття

1. Поняття та предмет кримінального права.
2. Характеристика Кримінального кодексу України.
3. Поняття, ознаки злочину. Обставини, що виключають злочинність діяння.
4. Склад злочину.
5. Стадії вчинення злочину.
6. Співучасть у вчиненні злочину.
7. Поняття та види кримінальних покарань.

Практичне заняття 8.

Тема 8. Міжнародне право

План практичного заняття

1. Поняття, предмет і система міжнародного права.
2. Види джерел міжнародного права.
3. Суб'єкти міжнародного права та їх правовий статус.
4. Тлумачення та кваліфікація норм міжнародного права.
5. Принципи міжнародних відносин.
6. Правовий статус іноземців в Україні.
7. Правовий статус громадян України за кордоном.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми
1	Закономірності виникнення держави і права
2	Класифікація держав за їхньою формою
3	Характеристика держав, які існували на території сучасної України
4	Поняття, ознаки та принципи права
5	Характеристика законодавства, його система
6	Мета і форми систематизації нормативно-правових актів
7	Загальна характеристика основних галузей права України
8	Головні напрямки формування правової держави в Україні
9	Поняття, причини і види правопорушень та види юридичної відповідальності
10	Конституція України – Основний Закон держави
11	Поняття громадянства України. Набуття і припинення громадянства України
12	Конституційні права та свободи людини і громадянина
13	Характеристика конституційних обов'язків людини і громадянина
14	Міжнародні стандарти у галузі прав людини
15	Засади виборчого права та види виборчих систем. Поняття референдуму і види референдумів в Україні
16	Конституційні принципи поділу державної влади
17	Система органів державної влади за Конституцією України
18	Особисті немайнові права громадян та їх захист
19	Характеристика права власності та його конституційний захист. Форми та види власності
20	Поняття правочину і цивільно-правового договору
21	Загальна характеристика трудового законодавства
22	Характеристика і класифікація джерел міжнародно-правового регулювання праці
23	Перспективи розвитку трудового права України: загальні напрямки і

	тенденції
24	Поняття, ознаки, види та стадії вчинення злочинів
25	Співучасть у вчиненні злочину. Добровільна відмова від доведення злочину до кінця
26	Види кримінальних покарань, їх застосування
27	Поняття неосудності. Кримінальна відповідальність неповнолітніх
28	Види господарських договорів, порядок їх укладання та правове забезпечення
29	Поняття та види адміністративних стягнень
30	Міжнародний захист прав людини та напрямки розвитку міжнародного гуманітарного права

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

В процесі вивчення дисципліни «Правознавство» використовуються наступні методи навчання студента:

- Словесні (пояснення, лекція, інструктаж).
- Наочні (ілюстрація, плакат, схема, мультимедійні файли).
- Практичні (самостійна робота на занятті та позааудиторна діяльність, виконання індивідуальних завдань, розв'язування практичних задач і/або тестових завдань, написання рефератів, методи опитування, тестування, ділові ігри тощо).

У навчальному процесі застосовуються: лекції, в тому числі із використанням засобів комп'ютерної техніки; практичні заняття; індивідуальні заняття і виконання самостійної роботи, виконання завдань під керівництвом викладача і самостійно; робота в Інтернет, робота на платформах Zoom, Moodle.

8. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Поточне тестування та опитування, підсумкове тестування по кожній рубіжній атестації, директорська контрольна робота.

Рубіжна атестація № 1	Директорська контрольна робота (№ 2)	Середній бал (№ 3)	Разом
25%	50%	25%	100%

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за 100-бальною шкалою / ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	Рівень компетентності
90-100 A	Відмінно	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу і показує при цьому високий рівень володіння теоретичними знаннями і практичними вміннями, відповідь його правильна, обґрунтована, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння здійснювати зв'язок теоретичних занять з практичними і реалізувати міжпредметні зв'язки. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно	Високий (творчий) рівень

		розробленим алгоритмом.	
85-89 В	Дуже добре	Оцінюється завдання, що містить відповіді в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом і практичним вмінням з несуттєвими неточностями, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки з окремих питань навчального матеріалу.	Достатній рівень
75-84 С	Добре	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється незначна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом і практичним вмінням з певними неточностями та недоліками, достатньо проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.	
65-74 D	Задовільно	Оцінюється завдання, що містить відповіді в яких виявляється середній рівень володіння теоретичними знаннями, розуміння навчального матеріалу, а також практичних вмінь. Здобувач освіти в цілому оволодів суттю питань з даної теми, намагається аналізувати факти та події, робити певні конкретні висновки, недостатньо проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, виявляє недостатній рівень поінформованості у практичному застосуванні.	Середній рівень

<p>60-64 E</p>	<p>Достатньо</p>	<p>Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються мінімальні знання і розуміння навчального матеріалу, проте недостатньо вони глибокі та осмислені. Здобувач освіти на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, частково аналізує навчальний матеріал, проте при цьому робить неконкретні та неточні висновки, виявляє низький рівень поінформованості у практичному застосуванні.</p>	
<p>35-5 FX</p>	<p>Незадовільно</p>	<p>Оцінюється завдання, що не виконане або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач освіти відтворює незначну частину навчального матеріалу, викладає його уривчастими реченнями, безсистемно, відсутні висновки, узагальнення. Під час відповіді здобувач освіти допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коригуючих запитань, рівень володіння теоретичними знаннями і практичним вмінням не задовольняє мінімальні критерії. Обов'язкове складання повторного екзамену, заліку.</p>	<p>Низький рівень</p>
<p>1-34 F</p>	<p>Незадовільно</p>	<p>Оцінюється завдання, що не виконане, у здобувача освіти відсутні елементарні як теоретичні знання, так і практичні вміння. Обов'язкове повторне вивчення навчальної дисципліни.</p>	<p>Незадовільний рівень</p>

10. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	Рівень компетентності
	Екзамен	Залік		
90-100	5 (відмінно)	Зараховано	A	Високий (творчий) рівень
85-89	4 (дуже добре)		B	Достатній рівень
75-84	4 (добре)		C	
65-74	3(задовільно)		D	Середній рівень
60-64	3 (достатньо)		E	
35-59 (незадовільний рівень)	2 (незадовільно з можливістю повторного складання екзамену)	Незараховано (з можливістю повторного складання заліку)	FX	Низький рівень
1-34	2 (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	Незараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	X	Незадовільний рівень

11. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

1. Тексти лекцій.
2. Завдання для практичних завдань.
3. Завдання для самостійної роботи та методичні вказівки до їх виконання.
4. Тести для перевірки знань студентів.
5. Роздатковий матеріал.
6. Засоби діагностики знань студентів.
7. Критерії оцінювання знань студентів.
8. Наочні посібники.
9. Презентаційні матеріали.
10. Електронні посібники.

11. Наукова та навчальна література, наукові публікації, нормативні акти, зразки документів.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Базова:

1. Правознавство: Підручник для студентів внз/ Кол. авторів. Черкаси, 2019. 686 с.
2. Основи права: підручник / В.Д. Гапотій, О.А. Слишик.- 2-ге вид. Із змінами та доп. – Мелітополь: Видавництво МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2019. – 882 с.
3. Правознавство: навчальний посібник, за заг. ред. С.В. Петкова. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2020. – 360 с.
4. Правознавство //Підручник. За редакцією Погорілко В.Ф. – К.: Каравела, 2010. – 592 с.
5. Правознавство //Підручник. 2-ге видання. За редакцією С. Бичкова, А. Колодій та інш. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2009. – 792 с.
6. Правознавство //Підручник. За редакцією Дзери О. В. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 848 с.
7. Правознавство: Підручник / За загальною редакцією д.ю.н. Крестовської Н.М., д.ю.н. Кулініч О.О., к.ю.н. Романадзе Л.Д. Одеса: Атлант, 2015. 554 с.
8. Правознавство / С.Б. Гавриш, В.Л. Сутковський, Т.М. Філіпенкон. – К.: Генеза, 2010. – 416 с.
9. Ратушняк С. П. Правознавство. Академічний рівень. 10 клас [Електронний ресурс] : підручник / С.П. Ратушняк. - Вид. 2-е, перероб. і доп.. - Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2012. - 288 с.
10. Килимник І. І. Правознавство : навч. посіб. [Електронний ресурс] / І. І. Килимник, Т. А. Коляда, А. В. Науменко ; Міністерство освіти і науки України. - Харків : ХНУМГ, 2014. - 308 с.

Допоміжна:

1. Теорія держави та права : навч. посіб. / [Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.] ; за заг. ред. С. Д. Гусарева, О.Д. Тихомирова. – К. : НАВС, Освіта України, 2017. – 320 с.
2. Тополевський Р. Б., Федіна Н. В. Теорія держави і права: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 268 с.
3. Загальна теорія права: Підручник / За заг. ред. М.І. Козюбри. – К.: Ваіте, 2015. – 392 с.
4. Теорія держави і права: підручник / кол. авт.; кер. авт. кол. канд. юрид. наук, проф. Ю.А. Ведерніков. – 2-е вид. перероб. і доп. — Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2015 . – 468 с.

5. Теорія держави і права : підручник / В. М. Марчук, Л. В. Ніколаєва, Т. О. Гуржій та ін. ; за заг. ред. Л. В. Ніколаєвої, Т. О. Гуржія. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 424 с.
6. Конституційне право України : Підручник. 11-е видання: (присвячене 30-ій річниці заснування юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет») перероблене та доповнене. Ужгород : РІК-У, 2023. 536 с.
7. Конституційне право України : підручник / М-во освіти і науки України ; За ред. Ю. М. Тодики, В. С. Журавського. Київ : Ін Юре, 2002. 542 с.
8. Конституційне право України: навч. посіб. для студ. вузів: Хрестоматія / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого; Упоряд.: В.С. Журавський, Ю.М. Тодика. Київ : Ін Юре, 2004. 882 с.
9. Кельман М. С. Загальна теорія держави та права: підручник. Львів : Новий світ-2000, 2003. 581 с.
10. Цивільне право України : Академ. курс: У 2-х т.: підручник / За заг. ред. Я.М. Шевченко. Т.1 : Загальна частина. Київ: Ін Юре, 2004. 520 с.
11. Цивільне право України : Академ. курс: У 2-х т.: Підручник / Нац. акад. наук України ; Ред. Я.М. Шевченко. Т.2 : Особлива частина Київ : Ін Юре, 2004. 406 с.
12. Цивільне право України: підручник [Текст] : в 2 т. Т. 1 / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера. – Львів: «Новий Світ-2000», 2014. – 444 с.
13. Цивільне право (загальна частина) : навч. посібник / О.В. Кіріяк, Ю.П. Пацурківський, М.М. Гудима-Підвербецька. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 304 с.
14. Цивільне право. Загальна частина : навч. посіб. / [О. Є. Аврамова, А. С. Горбенко, Н. О. Горобець та ін.] ; за заг. ред. С. О. Сліпченка, О. Л. Зайцева ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2022. – 332 с.
15. Сімейне право України: підручник / за ред. А. О. Дутко. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2018. 480 с.
16. Сімейне право України: навчальний посібник / М.М. Дякович. – Харків : ЕКУС, 2022. – 416 с.
17. Трудове право України: підручник (за ред. проф. О. М. Ярошенко). Харків: Вид-во 2022. – 376 с.
18. Трудове право України: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. В. О. Кучера. – Львів: ЛьВДУВС, 2017. – 564 с.
19. Адміністративне право України. Повний курс: підручник. / Галуцько В., Діхтієвський П. Кузьменко О., Стеценко С. та інші. Херсон: ОЛДФПЛЮС, 2018, 446 с.

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996р. Відомості Верховної Ради України. 1996. – №30. –Ст.141.
  1. Кодекс України про адміністративні правопорушення [Текст] : із змінами та допов. станом на 09 верес. 2014 р. : (відповідає офіц. текстові). - Київ : Правова єдність : Алерта, 2014. - 247 с.
  2. Кодекс законів про працю України від 10.12.71. - Відомості Верховної Ради України, 1971, додаток до N 50, ст. 375
  3. Кримінальний кодекс України від [05.04.2001](#) №2341-III. - Відомості Верховної Ради України, 2001, N 25-26, ст.131
  4. Сімейний кодекс України від [10.01.2002](#) №2947-III. - Відомості Верховної Ради України, 2002, N 21-22, ст.135
  5. Виборчий кодекс України від 19.12.2019 р. № 396-IX. Відомості Верховної Ради України. 2020. № 7, 8, 9. Ст.48.
  6. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07. 2005 р. № 2747-IV. Відомості Верховної Ради. 2005. № 35-37. Ст. 446.
  7. Цивільний кодекс України від 16.01. 2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40–44. Ст. 356.

13. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

1. <http://www.rada.gov.ua>. – Офіційний сайт Верховної Ради України
2. <https://www.president.gov.ua> - Офіційний сайт Президента України
3. <https://www.kmu.gov.ua> – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України